

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

10. An Episcopus possit uti hac facultate Tridentini cum suis subditis
existentibus extra Diocesim? Et an possit Episcopus, sive existens in
propria Diocesi, sive extra illam dispensare super ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

de Reformat. volens, vt antiquior Episcopus in propria Diocesi existens ex suffraganeis approbet causas absentia Archiepiscopi, dixit: *Episcopo antiquiori residendi*, Vbi ea parti cala, *residendi* clarè demonstrat opus esse, vt intra propriam Diocesim existat. Non enim aliàs dicitur residens. Et ita hæc omnia docet Sanchez in *Summa*, tom. 1. lib. 2. cap. 5. §. 1. num. 16. Vide etiam Mazuchellum, *tract. de cas. referu. disput. 1. quasi. 3. diffic. 10. num. 29.*

RESOL. X.

An Episcopus possit vii hac facultate Tridentini cum suis subditis existentibus extra diocesim?

Et an possit Episcopus siue existens in propria Diocesi, siue extra illam dispensare super irregularitate subditorum, siue extra Diocesim, siue intra existentium?

Et an sit necessaria Sacramentalis confessio ad gaudendum tali facultate? Ex part. 7. tract. 2. Ref. 9.

Sup. hoc in Ref. seq. significanter et cutim ad lin. 10. §. 2. & in Ref. 1. post seq. in fine §. sed. & in tom. 1. tr. 5. Ref. 16. §. vit. & in tom. 5. tr. 8. Ref. 15. §. vit. post mediū, & in alia Ref. eius vit. nor.

§. 1. **N**egatiuè respondet Castrus Paulus tom. 1. tract. 4. disp. 4. punct. 3. §. 1. n. 12. vbi ita asserit. Ceterum n. h. probabilius est illa verba, in Diocesi sua, limitatoria esse facultatis absolueudi, quod mihi persuadeo, quia illa verba ibidem apposta in foro conscientia limitatoria sunt, quia ex vi illorum non prodest absolutio pro foro externo. Ergo etiam sunt limitatoria in Diocesi sua. Adde, nulla clausula in decretis superflue debet, imò neque vlla syllaba, vt rectè expendit Thomas Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 46. n. 6. Sed superfluerent illa verba, si potestas absolueudi, non limitaretur, vel ad subditos existentes in propria Diocesi Episcopi, vel ad Episcopum existentem in sua Diocesi. Ergo ad vnum è duobus limitanda est. Minorem probò. Nam concessa Episcopo facultate absolueudi à censuris, potest absolue quicumque subditum, quomocumque sit subditus, vel ratione domicilij, vel ratione habitationis, ita vt si sit subditus ratione domicilij, possit absolue illum vbi libet existentem, quia non amittit subiectionem, si sit subditus ratione habitationis, dum actu habitat, quia tunc est subditus. Ergo illa verba, in Diocesi sua, nihil operantur. Ergo superflua sunt. Hoc autem non est dicendum. Ergo dicendum est limitationem facultatis absolueudi ad vnum è duobus, vel ad subditos existentes in sua Diocesi, vel ad seipsum in sua Diocesi existentem referendam esse.

2. Verum sententiam affirmatiuam docet Sanchez in *Summa* tom. 1. lib. 2. cap. 11. n. 17. putat enim Episcopum posse vii hac facultate concessa à Concilio, et si subditi extra Diocesim existant. Igitur Concilij verba, in Diocesi sua, explicanda sunt, erga subditos suæ Diocesis. Probatur hæc opinio, quia si Tridentini contextum attentè inspiciamus, potius ea particula, *in Diocesi sua*, videtur ad Episcopi personam referri, vt exigatur ipsum esse intra Diocesim, quam personas subditas. Sic enim ait contextus: Liceat Episcopis, &c. quoscumque sibi subditos, in Diocesi sua absolue. Vbi aduerto post particulam, *subditos*, esse virgulam diuidentem eam à particula, *in Diocesi sua*: quasi hæc illi non coniungatur. Item quia ait, *in Diocesi sua*: at Diocesis potius dicitur Episcopi propria, quam subditorum. Deinde quia ratio congruentia, quam adducit Suarez potius suadet Diocesim referri ad Episcopum, quam ad subditos. Quia ad maiorem pacem, melioremque ordinem, potius spectat, ne Episcopus extra suam Diocesim existens, &c. Si ergo dicimus non referri ad Episcopum, ne verbis tam ambiguis eius potestas limiteur, & corrigantur iura voluntariam iurisdictionem extra

Diocesim exerceri concedentia; Similiter dicendum est, non referri ad subditos: ne potestas Episcopi in suos subditos coarctetur: & corrigantur iura, quæ ad exercendam iurisdictionem voluntariam in subditos, non attendunt locum, in quo ipse Episcopus, vel subditi sunt, sed iurisdictionem in personas. Quare legitimum sensum eorum verborum esse existimo: *Quoscumque sibi subditos in Diocesi sua*. Vt nullatenus iurisdictionem Episcopi limiteur: sed tantum velint, vt Episcopus possit absolue quoscumque sibi subditos, & quomocumque sibi subdantur: nempe, vel quia sunt ordinarij subditi, vt pote qui ibi domicilium habent: vel quia subdantur quoad solum penitentia forum: eò quod in sua Diocesi inueniuntur tanquam aduena, & peregrini.

3. Hinc deducitur, ait Sanchez, posse Episcopum prædicta facultate vii, et si tam ipse, quam subditi sint extra Diocesim, quod etiam notauit Doctus P. Thefaurus in *Praxi de Penit. part. 1. c. 23. §. 6.* Et idè ego vitamque sententiam tam Palao, quam Sanchez §. 6. & pro probabilem & tutam in praxi esse existimo; sed circa præsentem quæstionem vide Fagundez in *Præcep. Decal. pr. 2. lib. 3. c. 8. n. 34.* cui adde Bossium de *Subileo. sect. 1. cas. 10. §. 6. n. 167. & seq. qui n. 166.* optime notat non esse dubium posse Episcopum siue existentem in propria Diocesi, siue extra illam dispensare super irregularitate subditorum, siue intra, siue extra Diocesim existentium, quidquid minus consideratè dixerit Riccius *tract. de iure personarum, lib. 5. cap. 16. n. 2.*

4. Ex supradictis infertur etiam si vera esset opinio quod Bulla Cæne non derogat huius Decreto Concilij, & non esse necessariam ad gaudendum tali facultate confessionem Sacramentalem: infertur inquam quod Episcopus Panormitanus Romæ existens possit absolue ab hæresi occulta, suum subditum existentem Panormi, vel Episcopus existens Panormi, absolue subditum existentem Romæ; & sic de omnibus aliis casibus.

RESOL. XI.

An Episcopus possit dispensare in suspensionibus, & irregularitatibus virtute Concilij Tridentini sess. 24. cap. 6. tantum in foro conscientia, & intra Diocesim?

Et an dicta facultas possit exerceri ab Episcopo erga suas subditos in absentia, & siue Episcopus, siue subditi sint extra Diocesim? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 116.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondent Henriquez lib. 14. c. 20. num. 5. Auila de *conf. part. 7. disp. 10. dub. 6.* Vgolinus de *potest. Episc. c. 57. §. 2. n. 6.* Riccius in *praxi tom. 1. resol. 518. n. 7.* Alzedo in *praxi Episc. part. 2. c. 6. n. 42.* Rodriguez, Perez, & alij, asserentes Episcopum non posse dispensare in suspensione extra suam Diocesim virtute illius decreti, & eam dispensationem aiunt Perez, Alzedo, Riccius, & Vgolinus valere tantum pro foro interno.

2. Verum contrariam sententiam non minus probabilem esse existimo, quam tueretur nouissimè Ioan. Præpositus in 3. part. D. Thom. *quæst. 1. de conf. in com. dub. 14. num. 99.* & ante illum Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 12.* Nam Concil. Trident. illa verba, *in foro conf. & in diocesi sua*, non apponit in priori parte, in qua conceditur dispensandi potestas in irregularitatibus & suspensionibus; quare dicta facultas potest exerceri erga subditos suos ab Episcopo in absentia, & siue Episcopus, siue subditi sint extra diocesim, atque dispensatio non

Sup. ondu
concedi in
hac Ref. 10.
dubio pro
cedentibus
Ref. 8. in
can. per no
tam, & pro
paret in
penitentia
rom. 1. 17.
Ref. 5. §. 4.
n. 17. man
nunc
Ref. 8. §. 4.
lin. 10. & in
Ref. 8. §. 4.
lin. 8. & in
in. 4. §. 11.
2. c. 11. §. 1.
8. & in
9. n. 7. Ref.
facta
soluit
inter
4. & vti
Quare &
§. Neque
non